

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Murenulæ Sacræ Vestis Sponsæ Regis Æterni
Vermiculatæ Opus, De Privilegiis Ordinum Regularium**

Alviset, Virginius

Campidonæ, 1673

Caput 8. De Amissione privil.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62361](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62361)

vel restringere usum alicujus privilegii nisi ad hoc habeant specialem auctoritatem à Papa, tunc quia privilegia habent naturam legis, inò sunt leges privatae, inferiores autem nò possunt tollere legem à Superiore positam. Tum quia sicut nemo dat quòd non habet, sic neque aufert, quòd non dedit, Pralati autè Regularium non dederunt ipsis sua privilegia. Ita Roder. *tom. 1. qq. reg. qu. a. 2.* Quòd si de facto ita contingat, aliquod privilegium tolli, vel limitari in aliquo Ordine, non tenebitur, alius illo abstinere, aut limitationi se conformare, etiamsi sortè illud acquisierit per solam viam communicationis, ab illo primo cui fuit limitatum, vel sublatum, & Ratio est, quia Ordines regulares utuntur privilegiis independentèr à se invicem. Ita Portel. *in sum. qq. reg. v. privil. commu.* Ubi sic infit. licèt aliqua Religio, cui originariè fuit concessum aliquod privilegium, illud mutet, & eo non utatur, per revocationem Superiorum, alià tamè Religio cui communicatum fuit, potest illo uti plenariè, & secundùm formam concessionis. Et ita etiam præter Portel. tenent Cordub. *in comp. privil. v. communicatio.* Mirand. *in man. p. 2. qu. 42. art. 5.* Molphes. *in sum. tr. 9. cap. 12.* Roder. *tom. 1. qq. reg. 9. art. 9.* & in ejus compendio Patres Recollecti. *v. communicatio* Et Bonac. *de privil. prop. 7. §. 2.* Vide dicta *c. 3. §. 4.* ubi de communicat. privileg. *v. vñ autem.* Et hæc nota pro dicendis *3. scit. seq. c. 2.* ubi de benedictionibus *num. 11.*

23 Neque Episcopi, neque Principes, aut Magistratus temporales possunt prohibere Regulares à legitimo usu suorum privilegiorum. Sin autem? locus est compensationi occulta. Patet, quia Regulares non sunt illis subditi, & multominus Papa, ejusvè leges, & jurà ab illo sancita. Dixi autem legitimo usu, quia secus esset ubi inveniretur manifestus abusus, cum

justa defensio sit de jurè natura, & Princeps, & Episcopus sint advocati & protectores suorù subditorum, quibus jucumbit, ab ipsis avertere damna, si qua Regulares abutendo suis privilegiis, vellent illis inferre. Vide *scit. seq. c. 1. §. 1. v. 13.*

CAPUT VIII.

De Amissione Privilegiorum.

DUobus modis potest amitti aliquod privilegium, nempe *causaliter*. & in actu primo; aut *effectivè*, & in actu secundo. Causaliter quidem, quando supervenit aliqua circumstantia, propter quam judicio prudentis viri, judicatur jam illicitus & injustus usus talis privilegii, licèt interim adhuc toleretur. Quo casu privilegiatus non dicitur adhuc amisisse privilegium, sed mereri amittere, & causam supervenisse propter quam expediat, ipsum illo spoliare. At verò amittitur privilegium *effectivè*, & in actu secundo, quando seu Autoritate Superioris tollitur seu aliqua alia via ex recensendis penitus extinguitur, & taliter, ut jam omnis illius usus non modò sit illicitus, sed etiam nullius virtutis & efficacia. De hoc utroque modo amittendi privilegia, *mutatoriè* & *effectivè*, ego agam in seqq.

§. I.

De Capitibus, ex quibus Privilegiatus meretur amittere Privilegium.

SUMMARIUM.

- 1 Meretur quis amittere Privilegium ex culpa vel ex causa.
- 2 Amittitur Privilegiù propter abusum, & quando.
- 3 Abusus quid importet & seq.
- 5 Amittitur Privilegium propter crimen.
- 6 Propter

6 Propter vitam alienam à statu proprio.

7 Si alius sua quis non servat.

8 Si non concessa usurpat.

9 Ob causam supervenientem.

10 Quando Privilegium est aliis damnosum, quid faciendum.

Ejusmodi capita sunt duo, ad quæ omnia, (si quæ sint) alia possunt revocari, nempe illa eadem ex quibus effectivè, & in actu secundo contingit auferri à Superiore, puta ex culpa, & ex causa. Et hoc rursus multis modis, de quibus Gloss. in *c. renovantes d. 22.* Et primò quidem propter abusum *c. ubi ista d. 74. c. privilegium 11. q. 3. c. licet de Regul. c. ut privilegium de privil. & auth. ut iud. sine quoq. suffrag. s. penult.* Tunc verò censetur quis abuti suo privilegio, cum illo utitur vel in alium finem, vel alio modo, quàm intendit Superior, qui concessit. *l. 19. & 34. ff. de usus.* verùm, ut ex hoc capite judicetur quis dignus amittere privilegium suum, oportet primò ut abusus seu excessus sit in se notabilis, id est talis, & tam gravis, ut inde generetur scandalum. Nam ego adverto, quòd quoties in jure fit mentio abusus, non nominatur solitariè, sed semper cum adjuncto designante gravitatem, & enormitatem in excessu, qui dicitur abusus, ut in *c. sedes de refer. Ubi dicuntur quidam abuti nequiter.* Et in *c. permissus de cel. miss.* Ubi abusus appellatur permissus. Et in *c. Canonici de off. ord. in 6.* Ubi dicitur detestabilis, &c. Et sic non omnis excessus in privilegii usu statim debet appellari abusus, sed tunc tantùm, cum est enormis & generat scandalum, ob admixtum aliud vitium. Sed & secundò ad notam abusus & ad hoc ut occasione illius dicatur quis dignus spoliari suo privilegio, requiritur aliqua frequentia, seu consuetudo sic excedendi, hoc enim sonat vox ipsa usus & abusus. Quamvis interdum ex bino actu

inducatur consuetudo secundum leges *l. nemo deinceps C. Epif. aud.* Ut excessus & abusus possit esse talis, ut post ejus iterationem judicetur privilegiatus indignus privilegio, & illo spoliandus per ea quæ tractant, & docent. *Innoc. c. 1. de si deuss. Farinas. in pra. qu. 20. & Gisler. in jud. regul. cap. 18.* Quando verò aut quomodo tolli debeant abusus, aut tolerari. Vide *c. et si 1. quest. 7.* Et ibi DD.

Alterum caput, propter quod meretur quis amittere suum privilegium, est propter delictum, puta, si vitam turpè ducit, aut crimen commisit, quod omni honore & gratia indignum illum reddat, qua ratione v. g. Civitas Syllana, quæ bis suos Episcopos occidit, Sede Episcopali fuit privata à Gelasio Papa de quo in *c. ita nos 25. quest. 2.* Vide DD. in *c. talia d. qu. 3. c. ad audentia. c. in quibusdam de pen. l. plio ff. de rit. nupt. & l. 2. C. ubi Senat. vel Clariss.*

Tertiò. Si non vivit conformiter ad illum statum, cujus intuitu, illud fuit consecutus. Et hac ratione v. g. Clericus negotiator, vel qui non incedit in habitu, & tonsura, privatur privilegiis Clericalibus *c. ex literis sin. de rit. & hon. Cler. c. in audentia, & c. contingit 2. de sent. excom.*

Quartò si sua aliis non servat *c. dilecti de privil. ubi Gloss. & Panor.* Quia injuriam sibi facit qui fratrum suorum jura perturbat. *c. quod vero 25. q. 2.* Unde in *c. esto subiectus d. 95.* Scitum est illud *Oratoris Domiti: cur ego te habeam ut Principem, cum tu me non habeas ut Senatorem?* ubi benè Gloss. addit: frustra quem aliquid ab aliis petere, qui quod eis debet, non impendit.

Quintò si suis non contentus, alia non non concessa usurpat. *c. ubi d. 74. c. sic decet 25. quest. 2. & c. 1. & 2. de Cler. non ordinat. ministr.*

Sextò propter causam supervenientem, *l. ex factis ff. de vulg. & pupill.* Hoc est si incipit

REGIA
 LAUVINIA
 ET
 COMMENTARIA
 IN REGULAS
 ANCELLANUS
 POSTULOR
 III
 B

cit esse aliis nimis onerosum, & damnosum *c. dilecti & c. suggestum de decim. Gloss. cap. quid pernovalde de verb. sign. Panor. eod. & c. cum ad hos de cler. non resid. Specul. tit. de instr. edit. §. 11. lib. 2. Corraf. in tract. de privil. Quo casu volunt DD. ut reducat ad debitam æquitatem, & moderationem. Verum si enormem læsionem infert, absolute cessare, tenent Guil. Bened. in cap. ragnutius de testa. v. & uxorem nu. 253. Reb. in pra. p. 1. tit. de differ. int. reser. & privileg. nu. 44. & alii apud ipsum.*

S. II.

De Capitibus ex quibus effectivè amittitur Privilegium.

SUMMARIUM.

- 1 Privilegia amittuntur 6. modis.
- 2 Amisso Privilegio, nefas ad illud redire.
- 3 In dubio Privilegium non presumitur amissum.
- 1 Sicut sex viis acquirantur Privilegia, ita & sex amittuntur, scilicet per revocationem, renuntiationem, cessationem causam, non usum, contrariū usum, & præscriptionem, de quibus omnibus acturus infrequentibus, id in communi dixero, quòd quacunq; via, & quocunq; ex capite amittatur aliquod privilegium postquam tamen semel amissū fuerit, jam omnis illius usus incipit esse illicitus. Adeo ut nefas sit, ad illud redire. Unde Joann. Ant. de Nigris in extrav. unic. de vit. & bon. cler. comparat privilegiū amissum virginitati de qua Poëta. Nulla reparabilis arte, lapsa pudicitia est. Id dubio tamen, nullum privilegium reputatur amissum, ut notat Gloss. in sum. 25. q. 2 Feder. Roman. Gambar. Boer. & Seraph. quos citat, & sequitur Tambur. r. 1. de iur. Abb. d. 16. q. 10. Quia ex quo constat de concessione, & non de amissione, possessio stat pro existentia.

ARTICULUS I.

De Amissione Privilegiorum per revocationem.

SUMMARIUM.

- 1 Per quas causas res nascitur, per eas destruitur.
- 2 Revocatio privilegii dicitur mutationem iudiciorum in principe.
- 3 Princeps revocans privilegium facit contra suam dignitatem.
- 4 Quod in principe est indecens, iudicatur impossibile.
- 5 Ex causa potest tolli privilegium.
- 6 Sed hæc causa debet respicere utilitatē publicam.
- 7 Et tenetur Princeps compensare privilegium.
- 8 Sine causa non potest tolli privilegium.
- 9 Existente causa ad dispensandum, peccat Superior, si non dispensat.
- 10 Alias peccat Princeps.
- 11 Id solum dicimus posse, quod de jure.
- 12 Valet revocatio privilegii, etiam si Princeps revocando peccaverit.
- 13 Privilegium cause pie an revocabile.
- 14 An concessum ad instantiam Principis.
- 15 An concessum non subdito.
- 16 Donatio acceptata non potest revocari.
- 17 Concessum per modum simplicis gratia potest revocari, & 22.
- 18 An concessum per modum remunerationis.
- 19 An si transit in naturam contractus, & 25.
- 20 Que sunt juris nature, non subiacent voluntati humane.
- 21 Papa & quivis Princeps tenetur servare contractum, ibid.
- 21 An possit in aliquo casu ab eo recedere.
- 24 Sola voluntas in Principe sufficit ad revocandum privilegium gratiosum.
- 26 In revocatione privilegii quatuor servanda.
- 27 Quomodo revocatio intimanda.
- 28 Ea revocationis promulgatio sufficit ad reddendum illicitum usum privilegii, quæ sufficit in lege, ad hoc ut obliget.

11 Princeps supplet ad validandum actum, gestum
per privilegium revocatum, dum revocatio
irrevocabiliter ignoratur.
12 Jus privilegii revocari est illicitum, etiam non
acceptata revocatione.
13 Decus in quorundam opinione.
14 Jus privilegii sit illicitum, revocatio debet esse
sufficiens.
15 De intimata legitime.
16 Licetum in quibusdam casibus non deferre revo-
cationi privilegii.
17 In privilegia Regularium obnoxia revocationi.
18 Quae sunt duplicis generis.
19 Quid tenendum de oraculis.
20 Vani Pontifices ea revocant.
21 Revo. aut nulla de facto sunt revocata.
22 De concessis per scripturam quid dicendum re-
missive.

Hac via amittuntur, quando is qui
concessit, aut ejus successor decla-
rat se nolle ut amplius locū habeant, quia
ait Panor. in c. atsi Clerici de judic. Nihil
est tam naturale, quam ut per quas causas
res nascitur, per eas destruat. Verum
in omnia privilegia possint revocari
non parum controvertitur inter DD.
Et quidem.

1 Nulla posse revocari, sic nonnulli ad-
struunt, quia revocatio dicit mutatio-
nem, voluntatis in revocante, omnis au-
tem mutatio dedecet nedum Principem,
sed quemvis virum gravem. Princeps
ignis faceret contra suam dignitatem, si
aliquid privilegium revocaret. Unde ju-
ri clamant, quod beneficium Principis decet
esse perpetuum c. decet de iur. in 6. Quod si de-
cuerit maneat, indecens est ut tollatur,
quod verò in Principe est indecens, judi-
catur impossibile, ut notat Aufrer. in
Clem. 1. de off. ord. nu. 45. verum hæc impos-
sibilitas est tantum moralis, & potius eu-
jusdam congruentiæ, & sic non conclu-
dit totus hic discursus.

Alii volunt ut attendatur ad causam
qua revocationem suadet, & dicunt quod
ubi subest aliqua justa, poterit privilegiū
limitari, vel conditio adhiberi secundum
Lud. Molin. lib. 4. primog. c. 3. Et Peregrin.
lib. 1. de jure fisci tit. 3. Aur etiam absolutè
tollit, ut concedunt Pinell. lib. 1. c. de bon.
mat. p. 3. Rolland. conf. 66. Alex. conf. 216.
vol. 2. & Menoch. lib. 2. de præf. 10. Modò ta-
men talis causa respiciat utilitatem pub-
licam, ut volunt Ruin. conf. 330 vol. 1. Cra-
vet conf. 276. Surd. conf. 203. Et Riminald.
jun. conf. 601. Quo casu renebitur adhuc
Princeps compensare hunc, cui tollit pri-
vilegium, secundum Dec. l. id quod nostrum
ff. de reg. jur. Socin. conf. 266. vol. 2. Et Jas.
conf. 253. vol. 2. Per l. 1. c. quib. ex caus. servia
pro pro. & l. si quando eod. de oper. libert. Vide
dicta ubi de claus. plen. pot.

At quando nulla causa justa subest,
qua privilegium revocandum suadeat,
volunt authores hujus opinionis, absolu-
tè non posse revocari. arg. l. Titius ff. de ob-
seq. auth. de referend. coll. 2. cap. suggestum de
decim. c. licet & c. postquam 25. qu. 2. Ubi di-
citur quod Pro necessitate, corrigendorum vi-
tiorum, privilegia Ecclesiarum, vel imminuun-
tur, vel penitus mutantur. Unde datur infe-
rendum, quod ubi non subest necessitas,
id est justa causa, non poterunt minui, vel
mutari, facit quod privilegium participat
plurimum de natura dispensationis. Imò
coincidit cum dispensatione secundum
Innoc. c. in nostra de iur. Et Camban. in tr.
de privil. At quando adest causa dispensan-
di, peccat Superior, si non dispensat, vel
si dispensationem prius datam tollit, ut
tenet Gloss. can. Domino d. 50. & can. exigunt
1. quæst. 7. Rebuff. cap. postulasti de Cler. ex-
com. Franc. cap. licet canon. de elect. in 6. Ca-
pistran. in extr. 1. 10 ann. 22. de verb. signif. Et
alii Canonistæ in cap. quanto 2. qu. 5. Quos
sequitur Barbat. conf. 40. vol. 4. & Sylv. v.
dissen.

PRIVILEGIA
REGULARIUM
ET
MONTANARUM
IN REGIS
CELLARUM
POSTULANTUR
8

- 10 dispensatio. Ergo similiter peccat Superior revocando privilegium, cuius continuandi subest, & durat causa. Quod si peccat revocando, ergo non potest revocare: quia posse id solum dicimur, quod de jure, seu iustè *l. filiam ff. de cond. indeb. can. 2. quest. 2.* Azo. *can. nos in quemquam 2. quest. 1.* Gloss. *cap. nisi cum pridem de renunt.* Et Natta in *Clem. sepè de verb. sign.* Verùm neque solvit hic discursus difficultatem. Tum quia licet privilegium, & dispensatio conveniunt in aliquibus, non tamen
- 11 in omnibus, & sic non licet arguere à dispensatione, ad privilegium. Tum quia licet demus peccare Principem tollendo privilegium, vel dispensationem, non tamen sequitur non valere revocationem, postquam semel facta est.
- 12 Alii putant, esse attendendum ad causam, propter quam concessum fuit privilegium
- 13 de cuius revocatione agitur. Volunt enim, non posse revocari concessa ad causam piam, vel saltem non nisi à grè admòdum, & per specialem expressionem *cap. si propter tua debita de rescr. in 6. l. liberti ult. ff. de alim. & cib. leg. Cign. l. 1. C. quando imp. in re pup. & vid. Et Corral. in tract. de privi.*
- 14 Alii attendunt personam, ad cuius instantiam privilegium fuit concessum, quia data ad instantiam Regis vel Reginae, fortiuntur quandam excellentiam ab eorum personis & precibus, ut propterea non soleant comprehendi sub ullis revocationibus, ex statuto Adriani 6. *tit. de cessionib. Paris. conf. 14. vol. 4. & Roman. conf. 393.*
- 15 Alii demum magis è re visum fuit, ut habeatur ratio personarum, quibus privilegium fuit concessum. Et dicunt, quod concessa non subditis, non possunt revocari post acceptationem, quia transeunt ad illos, non tanquam leges, suam naturam revocabiles, sed tanquam contractus, vel

quali, id est per modum donationis, quæ semel acceptata non potest amplius revocari, eò quod per acceptationem jus quæritur *l. perfecta C. de donat. quæ sub mod. Archid. cap. quicumque 6. quest. 1. & 11. quest. 3.* Innoc. *cap. novit. de judic. Panor. eod. & cap. super eo, de appell. cap. inter alia de Imm. Eccl. & cap. suggestum de decim. Joann. Andr. cap. constitutus de rel. dom. Host. in sum. cit. de privileg. qualiter. Et Specul. tit. de inst. edit. §. nunc autem.*

At verò quantum ad concessa propriis subditis, distinguunt & dicunt, quod concessa, sic ut semper retineant naturam gratiæ, possunt revocari, quia conservatio gratiæ pendet à voluntate concedentis, Innoc. *cap. in nostra de jur. jur. Aufret. Clem. 1. de off. ord. Sylv. & alii passim.* At verò secus est de concessis per modum remunerationis, seu compensationis, in consequentiam alicujus operis præstiti, vel præstandi, hæc enim non possunt revocari secundum ipsos, quia non retinent naturam simplicis gratiæ, sed transeunt in contractum, & sunt jura quæ sita, quæ ideo non possunt tolli ab his quibus sunt quæ sita, sin autem, dicunt, eos non teneri deferre revocationi arg. *cap. 2. de spons. & l. ab empirico ff. de pact.* Ita Bened. *cap. raynuius de resta v. duas num. 36. & v. si absque scit. 3. num. 43.* Panor. *cap. in nostra cit.* Innocent. *cap. novit item cit. Ubi Canonista.* Et in *cap. 1. de prob. Cignus & alii in l. digna vox Cod. de legib. Et l. 2. eod. de servit. & aqua,* ubi scire monet quod licet Deus subjecerit leges Principi, non tamen contractus. Tiraq. *l. si nunquam C. de revoc. don. Bald. l. qui se patris, eod. unde libert. Barth. l. omnes populi ff. de inst. & iur. Et l. penult. eod. de decret. ab ord. sac. ubi Legista. Afflict. decis. 128. Cephal. conf. 559 vol. 4. Rolland. conf. 13. vol. 3. Surd. conf. 419. vol. 3. Sanctat. lib. 1. var. resol. quest. 17. Molin. Rebell. & Less.*

Iell. quos citat & sequitur Lugo tomo. 2. non est de vot. & cap. 1. de et. & qual. in 6. An-
 gel. l. quidam consulti abant. ff. de re iud. Jas. l. 1.
 Et Ratio est, quia Religio & observatio
 eorum, quæ sunt juris naturæ, non
 pendunt à voluntate partium hujusmodi
 autem sunt contractus seu quæ in con-
 tractum transeunt, unde dicunt DD. e-
 tiam Papam, & quemcunque Principem,
 etiam supremum, teneri, & obligari ex
 contractu. c. 1. de prob. & l. casar. ff. de publici.
 Et sic v. g. Panor. in c. cit. in nostra. ait, quod
 si Princeps, vel civitas dedit privilegium,
 ut quicumque habitaverit in tali pago,
 liber sit à gabellis, non potest revocare
 in præjudicium eorum, qui jam vene-
 runt, & sic de aliis. Quæ doctrina mihi
 admodum probatur, cum ea modificatione,
 quam ei nonnulli addunt, dicentes posse
 rescindi à successore Principis hos con-
 tractus, quos ipse tanquam persona pri-
 vata fecit, quia eorum obligatio est per-
 sonalis, non verò has quos fecit ut Prin-
 cept seu nomine coronæ, vel Sedis, rati-
 one sumpta in oppositum.
 Ut autem & ego aliquid dicam, in hac
 materia revocationem, mea opinio est,
 ea omnia privilegia, quæ retinent natu-
 ram simplicis gratiæ, & sunt concessa,
 propriis subditis posse revocari seu ab
 illo qui concessit, seu successore. arg. l.
 C. de juda & l. iudicium ff. de iudic. Ita
 præter allegatos DD. in Superioribus,
 Felin. cap. 1. de prob. & c. que in Ecclesiarum
 de consuet. Decius eodem Gloss. c. decet de reg.
 in an. 6. Frane. eod. Bald. l. qui se patris C.
 unde lib. Martin. Laud. in tract. de privileg.
 23. q. 34. Et tunc sola voluntas, seu bene-
 placitum Principis reputatur causa suffi-
 ciens ad talem revocationem, sicut fuit
 reputata sufficiens ad eorundem concess-
 sionem cap. proposuit. de conc. præb. Felin.
 c. p. studij. de reser. Innocent. capit. cum ad
 Monast. de stat. mon. Gloss. c. omnia d. 45. c.

non est de vot. & cap. 1. de et. & qual. in 6. An-
 gel. l. quidam consulti abant. ff. de re iud. Jas. l. 1.
 Et Ratio est, quia Religio & observatio
 eorum, quæ sunt juris naturæ, non
 pendunt à voluntate partium hujusmodi
 autem sunt contractus seu quæ in con-
 tractum transeunt, unde dicunt DD. e-
 tiam Papam, & quemcunque Principem,
 etiam supremum, teneri, & obligari ex
 contractu. c. 1. de prob. & l. casar. ff. de publici.
 Et sic v. g. Panor. in c. cit. in nostra. ait, quod
 si Princeps, vel civitas dedit privilegium,
 ut quicumque habitaverit in tali pago,
 liber sit à gabellis, non potest revocare
 in præjudicium eorum, qui jam vene-
 runt, & sic de aliis. Quæ doctrina mihi
 admodum probatur, cum ea modificatione,
 quam ei nonnulli addunt, dicentes posse
 rescindi à successore Principis hos con-
 tractus, quos ipse tanquam persona pri-
 vata fecit, quia eorum obligatio est per-
 sonalis, non verò has quos fecit ut Prin-
 cept seu nomine coronæ, vel Sedis, rati-
 one sumpta in oppositum.
 Ut autem & ego aliquid dicam, in hac
 materia revocationem, mea opinio est,
 ea omnia privilegia, quæ retinent natu-
 ram simplicis gratiæ, & sunt concessa,
 propriis subditis posse revocari seu ab
 illo qui concessit, seu successore. arg. l.
 C. de juda & l. iudicium ff. de iudic. Ita
 præter allegatos DD. in Superioribus,
 Felin. cap. 1. de prob. & c. que in Ecclesiarum
 de consuet. Decius eodem Gloss. c. decet de reg.
 in an. 6. Frane. eod. Bald. l. qui se patris C.
 unde lib. Martin. Laud. in tract. de privileg.
 23. q. 34. Et tunc sola voluntas, seu bene-
 placitum Principis reputatur causa suffi-
 ciens ad talem revocationem, sicut fuit
 reputata sufficiens ad eorundem concess-
 sionem cap. proposuit. de conc. præb. Felin.
 c. p. studij. de reser. Innocent. capit. cum ad
 Monast. de stat. mon. Gloss. c. omnia d. 45. c.

Quantùm verò ad concessa non sub-
 ditis, vel quæ transeunt in contractum,
 arbitror ego non posse quidem revocari
 potestate ordinaria, bene tamen per ab-
 solutam, seu supremam, & extraordina-
 riam, secundum ea, quæ dixi ubi de claus.
 plent. pot. Ratio primæ Partis est, quia per
 potestatem ordinariam, dum Princeps
 operatur, conformat se legibus & juri
 communi, quod vult servari contractus,
 & jubet esse fidelem. Ratio verò secundæ
 Partis est, quia Princeps non potest à se
 abdicare plenitudinem potestatis, quæ
 transcendit omnia jura, & omnia pacta
 rescindit (ubi opus est) secundum dicta
 loca cit.

Unde conciliando opiniones omnes
 superiores, dico, quod quantum ad DD.
 tenentes, nulla privilegia posse revocari,
 etiam illa quæ continent simplicem gra-
 tiam, debent intelligi secundum decen-
 tiam, & ex quadam congruitate, ut om-
 nis illa impossibilitas resolvatur in sim-
 plicem indecentiam. Quantum verò ad
 alios tenentes ea saltem non revocari,
 quæ transeunt in contractum, vel quæ
 concessa sunt favore causæ piæ, seu ad in-
 stantiam Regis, intelligi debent de pote-
 estate ordinaria, non de supræmâ & abso-
 luta,

(a) Iustitiæ & rationis ordo suadet ut qui à suc-
 cessoribus suis mandata servari desiderant, decessor-
 is sui statuta custodiant. c. justitiæ 25. quæ 1. & c.
 institutionis. eod. q. 2.

REGIA
 IMPERIALI
 ET
 ELECTORALI
 IN REGIAS
 UNIVERSITATIS
 PADERBORNENSIS
 BIBLIOTHECÆ
 8

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN

lura, quæ tamen supponat causas urgentissimas quæ exprimentur in revocatione, & cum clausulis efficacissimis, secundum dicta, ubi de claus. non obstant. & de claus. plenit. pot. & ubi de intellectu privileg.

26 Nam in omni revocatione hæc quatuor sunt semper observanda, nempe primo, ut exprimat privilegium, seu illa pars privilegii, quæ revocatur: secundo causa movens ad hanc revocationem faciendam, puta aliqua ex his propter quas dicebam in præcedenti §. aliquem mereri amittere privilegium: tertio. Adhibentur clausula: pro natura privilegii revocandi, generales, aut magis speciales, & efficaciores secundum dicta similiter in superioribus, & præcipuè, ubi de claus. Non obstantibus, quarto. Revocatio intimatur. Quomodo verò illa debent intimari.

27 Navarr. Notab. 11. de indulg. Salas de leg. d. 12. sect. 6. Suar. lib. 8. de leg. c. 4. A for. p. 1. inst. lib. 5. cap. 3. quæst. 6. & Regin. in pra. lib. 13. num. 157. putant nihil referre, & teneri privilegiatum abstinere privilegio, statim atque intelligit esse revocatum, quomodocunque interim hæc ad ipsum cognitio deferatur; Rebuff. verò in pra. ben. tit. de for. vicar. num. 212. Boer. decis. 347. Cutill. in addit. ad præf. 4. Mancinæam dub. 32. Bonac. disp. 1. de leg. qu. 2 p. 8. & alii apud ipsos, volunt ut hæc intimatio fiat per nuntium, vel Epistolam ad hoc destinatam. Addit Sor. lib. 1. de inst. & iur. quæst. 1. nu. 4. Nec sufficere revocationem factam in curia Principis. Sed esse promulgandam in Diœcesi propria privilegiati. Et si sint plures qui privilegio utuntur, volunt nonnulli, quos suppresso nomine citat Valch. 1. 2. d. 156. c. 4. etiam in singulorum oppidis, & civitatibus, esse promulgandam.

28 Verum hujus sum ego mentis, eam

promulgationem revocationis cujuscunque privilegii sufficere ad hoc ut tollatur, quæ de jure communi sufficit pro legibus, ad hoc ut dicantur obligare ut quemadmodum lex statim obligat post sufficientem promulgationem, ita statim cesset privilegium post sufficientem revocationis promulgationem, & omnia in contrarium facta deinceps sint irrita, etiam facta ab ignorante revocationem, ita Coscius. cap. cognoscentes de const. nu. 87. Bellam in præem. Clem. num. 83 & Lud. Mol. to 6. de iur. tract. 5. d. 70. nu. 2. Quamvis possit dici quòd quamdiu ignorantia est invincibilis, censetur (ad validanda talia) Princeps supplere, quòd majora inconvenientia in statu publico vitentur per ea quæ ego tractavi ubi de acquis. privileg. per viam erroris. Quòd si admitti debet, vel maxime in ulu privilegiorum Regularium.

Et quamvis communiter dicatur de legibus, acceptandas esse ad hoc ut obligent non pollunt tamen ita ratiocinari circa revocationem privilegiorum, sed statim atque hæc legitime, & sufficienter facta est, oportet abstinere, quia, sicut non licet uti privilegio non concessio, ita nec revocato, perinde enim est, non fuisse concessum, vel esse revocatum, & qui tali privilegio uteretur, posset puniri tanquam de fallo, arg. l. fin. ff. ad l. cornel. de fall. Dixi autem legitime quia in opinione eorum, qui volunt non posse revocare, tunc contrarium erit tenendum. Nam sicut (hæc supposita opinione) non potest esse legitima, hoc est justa revocatio, sic non erit obligatio ei deferendi, nec abstinendi privilegio revocato, nisi revocatio acceptata fuerit. Dixi item sufficienter, puta servatis circumstantiis assignatis, nempe cum expressione debita illius privilegii quod Princeps intendit revocare, & causa

causæ moventis, cum clausulis efficacibus
juxta dicta, ubi de claus. *non obstantibus*, &
claus. *plenit potest.* Et facta intimatione
secundum opiniones supra memoratas,
33 Quod si aliquid ex his omisum fuerit,
34 si in revocatione, nulla causa expres-
sauerit, putatur Princeps fuisse circum-
ventus, secundum Steph. Cost. in cap. *Alma*
Mater de sent. excom. in 6. §. in jectivitatibus.
Unde & non tenebuntur subditi deferre
revocationi. Idemque dico si non utatur
clausulis satis efficacibus, aut si confuse
loquatur, seu alius defectus in scriptura
notetur, vel intimatio fiat indebitè, tunc
enim ut dictum est praesumitur Princeps
circumventus, vel certè supposititia re-
vocatio.

35 Atque hæc quasi in communi. Quod au-
tem attinet ad privilegia Regularium,
non desunt qui putent, esse irrevocabi-
lia, tum quia spectant ad causam piam,
tum quia transferunt in contractum, tum
quia ad instantiam Regum concessa pro
majori parte, tum quia causæ quæ ut con-
cederentur suaserunt, adhuc durant &c.
Sed certè contrarium probat praxis &
communiter docent omnes, ut Felin cap.
1. de prob. Et cap. quæ in Ecclesiarum de const.
Decius eod. Gloss. c. *decer de reg. jur. in 6.*
Franc. eod. Barth. leg. hi qui ff. de iur. imm.
& leg. quod semel ff. de decret. ab ord. sac. Bald.
leg. qui se Patri Cod. unde lib. Fulgos. l. privi-
legia eod. de sacros. Eccl. Cravet. conf. 276. &
Martin. Laud. in tract. de privil. qu. 34.

36 Ut verò sciamus, quamnam privilegia
Regularium sint verè, & effectivè revo-
cata, advertendum est, hæc esse in duplici
differentia, nam quædam illorum fuere
concessa solo vivæ vocis oraculo (ut lo-
quuntur) alia verò per constitutiones,
37 & Bullas scriptas. Et quidem quod ad ora-
cula attinet, sit inter hæc adhuc distin-
ctio, quia horum aliqua, licet sola voce

originariè fuerint concessa à Summis
Pontificibus, successu tamen temporis
fuerunt innovata, & confirmata ab aliis
per constitutiones & Bullas scriptas, at-
que inde mutaverunt naturam, & habue-
runt vigorem non virtute solùm oracu-
lorum, sed virtute ejusmodi constitutio-
num, inter quas etiam meritò debent nu-
merari ut jam ego monui ubi de confir-
privileg. v. quia verò.

Igitur Gregor. XV. Anno 1622. die 38
1. Septemb. Cùm inaudiisset, nonnulla
oracula minus certa circumferri, volens
hac in parte omnem abusum refecare ab
Ecclesia, revocavit primò omnia oracu-
la tam à se, quàm suis prædecessoribus e-
manata, quæ non forent concessa ad in-
stantiam Regum, & manu alicujus Car-
dinalis attestata; B. quæ incipit: *Romanus*
Pontifex. Et cùm non satis adhuc provi-
sum videretur per hanc constitutionem.
Urban. VIII. Anno 1631. die 20. Decemb.
omnia profus oracula revocavit, ad cu-
juscunque instantiam forent concessa,
aut quomodocunque firmata, & roborata.
B. quæ incipit: *Alia felici recordationis.*
Attamen quia oracula transferunt in na-
turam constitutionum per varias con-
firmationes subsequetas usque ad Clem.
VIII. inclusivè ut plenius tractavi ubi de
confir. v. quia verò. Ideo revocatio Gre- 39
gorii vel Urbani, pauca admodum ora-
cula afficit, aut fortè nulla, nempe ea so-
la, quæ emanaverunt à Leone XI. &
Paulo V. qui soli sederunt à Clem. VIII.
usque ad prædictum Gregor. XV. Et
quamvis fortè mens illius, & Urbani
VIII. alia fuerit, loquendo tamen secun-
dum principia juris, hæc opinio mihi vi-
detur omnino certa aut saltem probabi-
lis, atque ideo tuta in conscientia. Et ita
tenent Peyrin. Diana, Aulon. & alii alle-
gati loco citat. & citandi infra sect. 4. v.
quantum

quantum demum.

40 Quantum vero ad privilegia concessa per constitutiones scriptas, non minus controversitur, qualia, vel qua sint revocata, cum sufficientibus circumstantiis ad hoc ut Regulares teneantur illis abstinere. Nam Tridentinum aliqua revocavit, ac deinde diversi Summi Pontifices, & praecipue Clement. VIII. Gregor. XV. & Urban VIII. Sed quia plurimum vocatur in dubium, an eorum revocationes sint sufficientes, & alias tadiofum foret hic referre ad longum constitutiones, magis e re mihi visum fuit, si solum in praesenti dixerem, me in sect. 4. probabiliter ostensurum, nullam revocationem esse sufficientem, quamvis sim allegaturus ad instructionem, singulas revocationes, pro concurrentia privilegiorum, & difficultatum in contextu hujus operis.

ARTICULUS II.

De Amissione Privilegiorum per Renuntiationem.

SUMMARIUM.

- 1 Quisque potest renunciare suo juri.
- 2 Ad hoc requiritur ut sit certus illius.
- 3 Et ut per actum expressum renunciaret.
- 4 Et ut omnes interesse habentes consentiant.
- 5 Et ut renunciatio acceptetur.
- 6 Regularis non potest renunciare privileg. sui Ordinis.
- 7 Si renunciaverit etiam cum juramento, potest ad illud redire.
- 8 Clericus non potest renunciare privileg. Clericali.
- 9 Si omnes fratres unius Monasterii renuntiant

privileg. sui Ordinis, non tenet.

- 10 Neque si omnes Praelati.
- 11 Requiritur ut ipsum capitulum renuntiet ad validitatem.
- 12 An licitum reassumere privilegium, cui suis renuntiatum.

Alter modus quo potest amitti aliquod privilegium, est per Renuntiationem hoc est, si privilegiatus sponte testetur se non velle amplius uti suo privilegio. cap. licet de Regul. cap. nuper de decim. & recur sari ff. de acquir. hered. Quia his qua se introducunt sunt recusare omnino conceditur cap. statuiimus de Regul. l. p. dex ff. de mun. & l. si quis in conscribendo. Episc. & Cler. Sed ad hoc requiruntur nempe primò, ut is, qui renuntiat, sit certus, se tale jus vel privilegium habere, quia nemo videtur renunciare juri quod ignorat. l. si quis ff. de acquir. hered. & l. noster ff. de in off. test. ubi DD. Secundò, ut per actum expressum illi renuntiet: Quod si per tacitum, seu interpretativè, necesse est eum habere intentionem, ut dicitur hoc facit, valeat pro renuntiatione, ut ut sciat talem actum habere vim expressi; & protali ab omnibus reputari, quia alias non extenduntur actus, nisi ad cogitata, & ut in ceteris, sic & in renuntiatione, etiam generali, Secundum notata à Barbof. in colle. ad l. si de certa re. C. de trans. Tertio, requiritur, ut omnes interesse habentes consentiant renuntiationi. c. ad haec de off. arch. & cap. quoniam omnes de Reg. jur. in 6. Addunt aliqui per Quartam conditione, renuntiationem esse acceptandam à Principe.

Atque ex his descendendo ad privilegia Regularium, quomodo possint per renuntiationem amitti.

Respondeo Primò, non posse privatum fratres

fratres unius Ordinis, vel Cōgregationis suis renuntiare, tum ratione tertia conditionis, quæ deficeret, tum quia licet unus privilegiorum spectet ad singulos fratrum in individuo, gratia tamen non est ipsi immediate concessa, sed suo Ordini seu corpori, jura autem Ordinis non sunt penes singulos. Imo etiam si aliquis privatus non pro toto Ordine, sed pro seipso solo renuntiaret privilegii sui Ordinis (etiam cum juramento) non teneret tamen renuntiatio; sed posset seipso redire ad renuntiata, quia quamdiu est Ordinis, non potest facere quin deriventur ad se ea, quæ sunt illius, ea ratione qua dicimus, non posse judicem laicum cognoscere cōtra Clericum, etiam si ille renuntiet privilegio fori, & incurtere censuram, qui illum etiam consentientem percussit, quia non potest à se abdicare privilegium illud, non illi sed suo Ordini clericali concessum.

Ereodem jure Respondeo secundò. Neque omnes fratres unius Monasterii, Cōgregationis, vel Ordinis, posse renuntiare alicui privilegio sui Monasterii, Ordinis vel Congreg. si sigillatim singuli suam renuntiationem producunt, quia licet videantur omnes renuntiare, non renuntiant tamen nisi ut singuli, nec renuntiatione unius potest jungi cum renuntiatione alterius, & sic non potest dici adesse renuntiationem communem collegii, seu communitatis, sed singulares, & privatas, personarum singularium, longe enim aliud est personas agere prout unum corpus communitatis faciunt, & collegialiter, & agere quatenus sunt personæ privatas.

Indertò. Neque à Prælati solis Monasterii, vel Ordinis potest hæc renuntiatione fieri. Tum quia renuntiatio est quadam species alienationis, Prælati au-

tem non possunt seipsis alienare, quia illi non habent, nisi administrationem. *can. si privatum 12. qu. 1. & can. Episcopum 14. quest. 1.* concessa autem administratione (etiam libera) non censetur data facultas alienandi. *cap. fraternitatem. de donat. leg. filius familias. ff. eod. l. contra. ff. de pact. l. præses. Cod. de trans.* Tum quia licet illi sint pars nobilior sui corporis, non tamen sunt major, sed minor, clamant autem omnia jura, non posse partem minorem communitatis renuntiare juribus ad illam spectantibus.

Unde Respondeo ego Quartò. Hanc renuntiationem esse faciendam, vel à Capitulo, aut in Dieta, representante totum Ordinem, & tunc tenebit secundum dicta in initio hujus artic. Et fratres illius Ordinis, Monasterii, seu Provincia, non poterunt amplius uti tali Privilegio. An verò possint postea ad illud redire, & aliud Capitulum, aliave dieta, vel novus Præfatus illud reassumere, ego puto, quòd si primò renuntiatio facta est per constitutionem confirmatam à Papa non possunt omnino ad illud redire. At si 2° facta est per simplex statutum, major videtur difficultas, quia hoc ipso quòd Capitulum renuntiavit nomine communitatis, videtur abdicasse à se privilegium, cui renuntiavit, & ideo non posse ad illud redire. *argum. can. hoc nequaquam 7. quest. 1. cap. ad supplicationem. & cap. quidam de renunt.* Absurdum enim est, aliquem redire ad id, cui renunciandum putavit. *leg. si quis ius iurandum. Cod. de reb. cred.* Et non concedimus redintegrare, id quod semel repudiatum est. *leg. cum quidam eodem de condit. insert.*

Attamen ego contrarium teneo, quia privilegium durat adhuc in voluntate Papæ, seu Principis, quamdiu renuntiatio non est acceptata. Ergo potest rediri

rediri ad illud. Nam cum unum Capitulum non possit ligare manus alteri, semper manebit integra facultas ad illa redeundi, sicut videmus interdum sancita in uno Capitulo generali, cassari in sequenti, vel cassata redintegrari.

ARTICULUS III.

De Amissione Privilegiorum ob Cessationem causa.

SUMMARIUM.

- 1 Privil. non durat, nisi secundum intentionem concedentis.
- 2 Princeps non intendit ut duret, si causa cessat.
- 3 Hoc intelligitur secundum aliquos in odiosis solum.
- 4 Privil. non cessat cum causa, si illa est solum partialis.
- 5 Neque si adhuc durat conditio personae.
- 6 Quid tenendum de privilegio, cuius causa impulsiva cessat & 8.
- 7 Regulares relaxari an omittant ob id privilegia & 9.
- 10 Multa privilegia fuerunt concessa Regul. propter observantiam.
- 11 Monasterium non gaudet privilegiis Congreg. a qua separatur.
- 12 Aliae explicat. ones axiom. quod cessante causa cessat privilegium. 15. 17. 18.
- 13 Privilegium datum propter paupertatem non amittitur acquisitis opibus.
- 15 Neque datum ob multitudinem liberorum, aliis quibus mortuis.
- 16 Concessum ob dignitatem, ea abdicata, retinetur.

HAc via item amitti privilegia constat ex can. generaliter. 16. qu. 1. can. fin. 25. q. 2. cap. cum cessante, de appell. cap. quia nonnulli; de cler. non res. cap. suggestum. de decim. cap. Abbate de verb. sign. l. quoties. C. de prec. imp. off. l. titia. ff. de legat. 2. & l. privilegia. ff.

de reb. aut iud. poss. Ratio est, quia privilegium non durat, nisi secundum intentionem concedentis, non est autem creditibile, intendere & velle Principem, ut duret, cessante causa propter quam illud concessit: sicut non est creditibile, quod fuisset concessurus, si causa non exstitisset: sunt autem paria, non habuisse causam ab initio, aut jam finitam esse, quae fuit. Et ita praeter jura citata, docent Gloss. cap. ita nos 25. quest. 2. Crot. cap. Lubri. et. de usur. Et Joan. Andr. in addit. ad specul. tit. de instr. ed. §. 11.

Verum distinguendum est primo inter privilegia. Nam Sanch. & nonnulli alii volunt illud axioma, quod cessante causa, cessat privilegium, debet intelligi de solis odiosis.

Distinguendum est secundo inter causam totalem, & partialem; nam si causa privilegii cessat solum ex parte: aut si una sola cessat, cum sint plures, non tamen cessabit privilegium. Neque similitur si adhuc durat conditio personae, propter quam conjunctim cum causa, (quae cessavit) concessum fuit §. affirmativ. in l. de nupt. Barth. l. 1. ff. sol. matr. & alii communiter.

Item ego distinguo inter causam finalem & motivam, seu impulsivam; quia si sola impulsiva cessat, non tamen privilegium, modo finalis duret. Et sic v. g. Roder. 10. 1. qq. reg. 9. a. 10. ait, quod licet aliqui Religiosi male vivant, & sint relaxati, non tamen amittunt sua privilegia, quia, inquit, haec concessa sunt Ordini & statui, non formae vitae, quamvis haec (puta observantiae rigor) fuerit causa impulsiva, & motiva eorum.

Sed haec doctrina patietur difficultatem in opinione eorum, quos retuli, vbi de intellectu privilegii. v. addit. Angel. qui volunt vitari rescriptum ob falsitatem causae impulsivae.

impulsiua, sic enim non immerito dici
 pollet, quod quemadmodum falsitas hu-
 jus causae reddit impetratum nullum: ita
 & eius cessatio facit illud cessare. Et ita
 tenet Nald. v. causa. n. 9. Quos tamen co-
 ciliare possumus, si dicamus, hanc doctri-
 nam veram esse, & privilegium cessare ad
 cessationem causae impulsivae in odiosis
 solum, & de his intelligendum loqui DD.
 citatos. Rodericum vero de favorabili-
 bus in quem sensum ego explico Angel.
 qui sibi videretur aliis contrarius in v.
 causa n. 4. Ubi dicit non cessare effectum
 ad cessationem causae impulsivae. Quod
 si de merè favorabilibus etiam placet axi-
 oma nostrum intelligere, & dicere ea li-
 milliter cessare ad cessationem causae. Id
 ego verum dicam, quando impulsiva im-
 bibitur in finali: vel quando efficacissi-
 me operatur, & mover, nō si leviter tan-
 tum, hoc est nō concurrando & moven-
 do, sed concomitando causam fina-
 lem, vel aliam impulsivam efficacioris,
 per modum cujusdam considerationis.
 Ex qua distinctione ego revoco in ma-
 gnum dubium opinionem Roder. si non
 pro omnibus, at certè pro non pau-
 cis privilegiis. Arbitror enim, quod in
 Monasteriis seu Ordinibus relaxatis ces-
 sante privilegia cōcessa favore observan-
 tia, quia haec fuit illorum vel causa fina-
 lis, vel in finali imbibita, aut certè effica-
 cissime impulsiva. Nō pauca autem fuis-
 se talimodo concessa patet, ex ipso tenore,
 & praefatione litterarum Apostolica-
 rum, in quibus Lector prudens non in-
 frequenter advertet Rom. Pontifices su-
 mere occasionem, & motum ad conce-
 denda privilegia ex observantia, vita
 exemplari, bonis operibus, & fructibus,
 quos in Ecclesia exhibent Ordines, quib⁹
 talia concedunt. Ex tal. autem modo loquen-
 di intelligitur mens Papae, & ex Religions ob-

servantia, seu zelo motum fuisse, ait Rebuff.
 i. p. de claus. mand. Circa quod vide Gloss.
 cap. ita nos. 25. qu. 2. Sicque (Salvo melio-
 ri iudicio) admodum dubius mihi vide-
 tur privilegiorum usus in Ordinibus vel
 Monasteriis relaxatis. Quando verò pos-
 sit dici Ordo aliquis relaxatus? hīc ta-
 ceo, viderit quisque quam conformiter
 ad suam regulam vivat. Vide dicta s. 1.

Et per proportionem ad haec omnia, II
 ego censeo, quod si aliquod Monasterium
 vel Congregatio acquisivit privilegia
 per respectum ad aliam cui uniebatur,
 vel ad instar cuius fundabatur, ab his om-
 nino debet cessare, si separari contin-
 gat, vel formam vivendi & statum muta-
 re, nisi aliter disposuerit author privile-
 giorum, in ejusmodi mutationis indu-
 ctione, vel alio iusto titulo, se in privile-
 giorum talium usu manuteneat. Et Ratio
 est, quia unio, seu fundatio ad instar fuit
 causa motiva, aut certè in illa imbibita,
 & efficacissime impulsiva eorundem pri-
 vilegiorum.

Sed & pro explicatione nostri axio- 12
 matis, quod cessante causa cessat privilegium,
 venit tertio Distinguendum in unione
 & dependentia, quam habet privilegium
 cum tali causa, ejusve existentia, seu ex
 natura rei, seu ex voluntate conceden-
 tis, si enim Papa vel Princeps considera-
 vit solam existentiam de praesenti talis
 causa, quando concedebat gratiam, cer-
 tē nemo dixit eam cessare ad cessatio- 13
 nem illius. Et sic v.g. privilegium perci-
 piendi decimas, concessum Monasterio
 pauperi, non cessat, etiamsi contingat
 tale Monasterium devenire ad ditio- 4
 rem statum. Sic exemptio tributorum con-
 cessa homini ob multitudinem prolis
 non cessat etiam si illa diminuat per
 mortem aliquot liberorum. Et si de a-
 liis. Vanguel. cap. decet. de reg. iur. in 5.
 Quar-

REGIA
 IMPLANTUM
 ET
 AMENTARUM
 IN REGYLAS
 INCELLAPLE
 POSTOLICE
 8

- 15 Quartò. Distinguendum est in modo, quo causa cessat, physicè ne tantùm, an moraliter, an utroque modo vel an mutet naturam, ut quæ primum fuit impulsiva, fiat finalis, nam si cessat solùm physicè, non cessat privilegium cum illa, nec similiter si ex impulsiva, fiat finalis, aut quando illa cessante, remanent reliquæ, & sic v. g. privilegium concessum dignitati, durat interdum eâ abdicatâ in memoriam ipsius, eò quòd moraliter censetur adhuc durare in persona l. fin. ff. de decur. Dec. l. in omnibus. eod. de reg. iur. Et Albertin. cap. quoniam. de heret. in 6. quest. 6. n. 5. Vanguel. cap. decet. eod. de reg. iur.
- 17 Addunt Suar. lib. 3. de leg. cap. 30. Salas d. 20. sect. 6. & Alii, tunc tantum cessare privilegium ad cessationem causæ, cum illa cessat contrarie, vel quando ex cessatione talis causæ factus est injustus privilegii usus.
- 18 Addit Panor. in cap. Abbate. de verb. sign. n. 17. causam sic debere cessare & tam absolute, ut nulla spes restet de restauracione illius in futurum; secus si allucet spes aliqua illius reviviscentiæ, sed per illud interstitium manebit privilegium sopitum, & illius usus illicitus, qui tamen poterit reassumi reviviscente causa, absque alia licentia Papæ vel Principis.

ARTICULUS IV.

De Amissione Privilegiorum per non usum.

SUMMARIUM.

- 1 Civitas amittit ius nundinarum, si per 10. annos nullas celebravit.
- 2 Quid de iure conferendi gradum doctoratus, si universitas per idem tempus nemini contulit.
- 3 Ad amittendum priv. per non usum idem tempus requiritur, quod ad prescriptionem.
- 4 Privilegia favorab. non amittuntur per simplicem non usum.
- 5 Odiosa prescribuntur spacio 10. vel 20. annorum.

- 6 Ad amittendum privil. per non usum oportet fuisse occasionem utendi.
- 8 Item requiritur in privilegiato scientia, & quæ sit ut non abstinerit coactè, & quid hic coactio.
- 10 Non usus inducit præsumptionem renuntiationis.
- 11 Per non usum illi soli amittunt privil. qui possunt renuntiare.
- 12 Qui non sunt usi privilegio, possunt ad illud redire, & quando.
- 13 Nullum Regularium privil. est amissum per non usum.

ETiam hac via amitti privilegia certum est; hoc autem ut explicetur, suppono primò. Horum alia esse affirmativa, alia negativa. Et rursus tam affirmativa quam negativa esse aut favorabilia aut odiosa. Et cum de solis affirmativis hic possit esse sermo, volunt nonnulli, illa generaliter amitti, spacio 10. annorum per non usum; propter dispositionem l. 1. ff. de nund. secundum quam Civitas amittit jus, seu privilegium celebrandi nundinas si per 10. annos nullas celebravit. In quem modum Barth. ibi dicit, quòd similiter universitas amittit jus doctorandi, si per tantum spatium neminem doctoravit. Itaque etiam de privatorum privilegiis sentit Nald. v. privilegium. n. 4. Alii tantum temporis requirunt, quantum de iure requiritur ad prescriptionem, ad leg. verò allegatam respondent eam continere dispositionem specialem, quæ non potest trahi ad alias materias.

Ego verò sic distinguo, & dico, quòd quantum ad privilegia simpliciter favorabilia, ut celebrandi Missam ante diem, in altari portatili &c. hæc nunquam amittuntur per simplicem non usum, etiam si privilegiatus non fuerit usus per mille annos (si per tot viveret) nisi simul cum non usu adjungatur contrarius usus, eò modo quo inferius dicetur. Ita Præposit. cap.

in illis d. 4. Panor. & Ioan. Andr. cap. Ioan-
nes de Cler. Coniug. Iaf. l. de quibus ff. de leg.
Cign. l. 2. C. que sit long. consuet. Aretin. §.
ignit. in proem. inst. Angel. in sum. v. lex
nom. 17. Syllu. consuetudo. num. 13 & Laym.
in Theol. mor. lib. 1. tract. 4. cap. 23. Et ratio
est, quia privilegium non necessitat ad
egendum, sed dat facultatem.

Quantum verò ad privilegia odiosa,
hæc iure communi amittuntur, spatio 10.
annorum inter præsentés, 20. inter ab-
sentes: quia tunc non tantum interest
non usus. Sed adversarius qui sentit in-
commodum, ex talibus privilegiis, præ-
scribit libertatem contra ipsa, ex dispo-
sitione autem juris, præscribuntur tanto
termino, quævis alia obligationes & ser-
vitudes, seu reales, seu personales. Gloss.
l. 1. cit. de nund. Suar. lib. 8. de leg. cap. 84.
& Laym. supra cit.

Verum præter hunc lapsum temp-
oris, aliqua alia requiruntur à DD. ut per
hanc viam non usus, amittatur aliquod
privilegium, nempe primò ut privile-
giatus, habuerit occasionem utendi suo
privilegio, & tamen non sit usus. Gloss.
c. ut privilegia. de privil. & cap. Abbate de
verb. signif. Panor. & Butr. eod. Burg. c.
cum accessissent. de const. Iaf. l. beneficium ff.
eod. Nald. v. privilegium. numer. 4. & Bar-
bol. de off. pot. episc. p. 2. alleg. 26. Fallit si
non fuit occasio utendi & ita speciali ju-
re pro Cassinensib. declaravit Eugen.
IV. apud Margar. in Bull. cassin. Nald. loco
supra cit. Roder. to. 1. qq. reg. 8. a. 5. & Tam-
bur. to. 1. de iur. abb. d. 17. quest. 14.

Secundò, ut privilegiatus non sit usus
suo privilegio scienter: hoc est, quòd
hæc sciverit, se habere tale jus, & adesse
occasionem illò utendi, noluerit tamen:
ut scientia ad hunc effectum debeat respi-
cere, tam privilegium, quam occasionem
usus Barbol. & Nald. citati.

Tertiò, ut voluntariè hoc est propria
spontè abstinerit privilegio: quòd si fuit
prohibitus, nec etiam illud amittet per
non usum, & prohibitionem ego hic in-
telligo, non tantum physicam, quæ fit vi
illata, sed etiam moralem, ob reveren-
tiam, seu similem alium respectum, vel
circumstantiam, ob quam privilegiatus,
judicat sibi expedire, hic & nunc abstinere
privilegio. Barbol. Burg. & Nald. ci-
tati.

Demum quartò ut nõ sit usus suo pri-
vilegio ex negligentia, eaque tali, ut in-
ducat præsumptionem, renuntiationis.
Gloss. d. 22. & cap. privilegium. 11. qu. 3. &
Specul. lib. 2. tit. de instr. edit. §. 11. Aliàs
non usus, resolvitur, in simplicè noleita-
tè. Ex quo fit quòd illi soli possunt amit-
tere aliquod privilegium per non usum,
qui possunt illi renuntiare ut bene adver-
tit Barbol. loco supra cit. Et sic quando ali-
quod Privilegium spectat ad plures quo-
rum alii usi sunt, alii non, manet semper
in suo virore, adeò ut illi qui non sunt
usi, possint ad illud redire, nisi obstet al-
liud, de privilegiis verò regularium, cum
non constet ullius usum fuisse univerfa-
liter, in omnibus ordinibus, & ordinum
Monasteriis fuisse intermissum, modo
supra explicato, ideo & hac via nul-
lum puto hæctenus extinctum fuisse.

ARTICULUS V.
De Amissione Privilegiorum per
contrarium usum.

S Y M M A R I U M.

1. Privilegia amittuntur per contrarium usum,
& que 10.
2. Usus contrarius, quomodo dicatur in privile-
giis.
3. In usu contrario includitur præscriptio.
4. In usu contrario includitur præsumptio re-
nuntiationis.

H s. Con-

PRIVILEGIA
SVM MARIUM
ET
PIMENTARIUM
IN REGYLAS
INCELLARUM
POSTOLICIS
PRAESENTIUM

5. Contrarius usus, aliquando resolvitur in simplicem non usum.
6. Ut usus contrarius extinguat privil. quomodo debet ei esse contrarius.
7. Regulares non amiserunt ullum privil. per contrarium usum & seq.
Possunt reassumere omnia quae sic dicuntur amissa ibid.
8. Etiam odiosa.

Hunc modum, quo possunt amitti privilegia, discimus ex cap. cum accessissent. de const. c. pro illorum. de praeb. c. si de terra & c. accedentibus. de privil. l. auxilium. de min. l. cum pater. eod. de leg. 2. Gloss. cap. privilegium. 11. quest. 3. & Specul. lib. 2. tit. de instr. edit. §. 11. Pro hujus autem propositionis explicatione, supponendum venit, quod in materia privilegiorum, usus contrarius (si proprie loqui volumus) dicitur tantum de negativis, ut bene advertit Barbof. de off. & pot. ep. p. 2. alleg. 26. v. g. si quis non obligatus ad decimas solvat, si exemptus ab ordinario se submittat &c. tunc enim verè amittitur privilegium per ejusmodi actus contrarios, & hoc duplici ratione, nimirum, quia per tales actus incipit praescriptio currere, quae tandem completa extinguit privilegium; ut si exemptus subiciat se in aliquo, incipit Episcopus fundare, suam jurisdictionem, ac tandem post 10. annos subjectionis, extinguitur exemptio, vel quia inducitur interpretativa renuntiatio, quia ex quo suo privilegio, scienter quis contravenit, censetur illi renuntiare, & consequenter lege renuntiationis, illud amittit. Gloss. c. gratum. de off. & pot. Ind. del. & c. cum accessissent de const. Panor. eod. & Sylv. v. privilegium. num. 11. Quorum doctrinam ego intelligo, juxta dicta in articulo praecedenti, de non usu, aliàs autem simplex contraventio, resolvitur in non usum

per quem solum, non amittitur privilegium, ut inter alios docet Burgos. c. cum accessissent cit. n. 259.

Addit Sylv. quod ut privilegium amittatur per contrarium usum, actus debet esse illi contrarius directè, & non sufficere si indirectè tantum. Et ut vult Bon. 4. 3. de priv. p. 8. §. 6. talis actus debet esse contrarius privilegio materialiter, simul & formaliter, hoc est, quod debet exerceri, animo renuntiandi, & se subjiciendi juri communi. Et ut ait Barb. alleg. 26. cit. exerceri tanquam susceptus, non ex voluntate, sed ex obligatione.

Ex quibus patet, Dianam tract. 2. dub. reg. ref. 88. rationabiliter asserere de regularibus quod licet aliqui habuerint contrarium usum alicui privilegio: possunt tamen ad illud redire, & reassumere, quia inquit contrarius usus, inducitur ordinariè, per non usum, per quem non formatur consuetudo, nec consequenter amittitur privilegium, & pro tollendo omni dubio, & scrupulo, ita repetitis verbis declaravit Eugen. IV. pro Carthus. & Nicol. IV. pro Carthus. Et illud non amittere ullum privilegium, etiam per unum aut plures actus ex ignorantia, vel negligentia, alicui contravenierint. Margar. in bull. Cassin. Tambur. 11. 1. de iur. abb. d. 17. qu. 14. Portel. v. privilegio. cessario. numer. 62. Casar. v. privilegium. num. 33. & Nald. v. privilegium. num. 4. Quae declaratio, sanè debet intelligi, non solum de privilegiis favorabilibus, sed vel maxime, de odiosis, aliàs nihil operaretur, cum de jure communi, & seculis omni gratia, vel declaratione, nunquam amittatur, privilegium favorabile, per contrarium usum, ut bene inter alios observat Laym. in theol. mor.

lib. 1. tit. 4. c. 23.

ARTICULUS VI.

De Amissione Privilegiorum per Præscriptionem.

SUMMARIUM.

- 1. Privilegia amittuntur per præscriptionem. Et que 3. 4.
- 2. Privilegia computantur inter bona.
- 4. Nulla præscriptio currit contra Cassinenses.

Qua ratione ego dixi in c. 3. hujus sect. acquiri privilegia per viam præscriptionis, eadem per proportionem amittuntur, servatis nimirum ex parte præscribentis, contra privilegium, his quæ ad complendam præscriptionem requiruntur, ex dispositione juris quæ ibi ego tetigi, & ideo repetere supersedeo. Nam quia privilegia computantur inter bona, ut inter alios notat Portel. v. præscrip. cons. bona. num. 1. ideo potest contra ipsa, jus acquiri, ipsaque possunt tolli à privilegiato per viam præ-

scriptionis, ut quævis alia jura vel bona. c. placuit. 16. q. 3. c. sanctorum. c. de quarta. c. illud. c. ad aures. de præsc. & c. accedentibus. de privil. & l. cum in longi. C. de præscr. longi temp.

Quod tamen venit intelligendum, de 3 de privilegiis privatorum, vel particularium ecclesiarum, non de his quæ sunt concessa Cassinens. aut habentibus beneficium communicationis, cum ipsis, nam licet præscriptio compleatur spatio 20. annorum inter præsentis, 20. inter absentes, aut 40. si agitur contra ecclesiam, &c. Attamen contra, Congregationem Almam Cassinens. & ejus monasteria, nullo tempore compleri potest præscriptio, ut videbimus sect. 3. ubi de bonis. num. 4. Et sic quæ dicta sunt de amissione privilegiorum per præscriptionem, intelligi debent, ut jam monui de privilegiis privatorum, non verò regularium.

* * * * *

PRIVILEGIA
SUMMARIUM
ET
COMMENTARIUM
IN REGULAS
CELLARUM
S. O. L. C. E.
P. S. I. E. N. S. I. S.